

tíðindablaðið
sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrstisgjafi: Kárlin Dahl
Bládfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tófrinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Varskó!

SEINASTU árin hevur Fiskivinnuráðið á hvørjum ári skipað fyri einum fiskivinnutingi. Hvørt ár eru evnini ymisk. Hesaferð er heitið á tinginum »Fáa vit sum frægast burtur úr fiskastovnunum?« Tingið verður í Norðurlandahúsinum nú leygardagin og millum luttakararnar eru bæði fiskifrøðingar, fiskimenn og politikarar. Lagt verður so sanniliga upp til eitt bæði spennandi og avgjørt neyðugt orðaskifti.

SO KUNNU vit spyrja, hví tilíkt orðaskifti er neyðugt! Í tíðum, har flakavirkini fáa minni og minni av fiski, har skipini heldur ikki fáa nokk av fiski til at fáa endarnar at røkka saman, er spurningurin, um vit fáa sum frægast burturúr okkara fiskastovnum sjálvsagdur. Tað er í tøkum tíma, at hann verður settur.

BÆÐI Fiskivinnuráðið og okkara fiskivinnufrøðingar hava ferð eftir ferð ávarað móti at byggja fleiri skip til heimaleiðirnar. Víst hevur verið á, at fleiri skip merkja ikki meira fiskur. Tvørturímóti vísa royndirnar og hagtølini, at tað er beint øvugt. Niðurstøðan er einføld: vit hava fingið fleiri skip — veiðuorkan er økt — men vit hava fingið minni fisk upp á land. Hagtølini sýna okkum, at samlaðu fiskanøgdirnar, ið eru komnar til lands, eru minkaðar seinastu árin. Bæði fiskifrøðingar og Fiskivinnuráðið hava mælt og mæla framhaldandi okkara politikarum til í fyrsta lagi at støðga tilgongdina av nýggjum skipum til heimaleiðirnar og harnæst at minka um verandi flota, sum er vorðin ov stórur.

HVUSSU hetta verður gjørt er so ein politiskur spurningur. Í hesum sambandi kann nevast, at myndugleikarnir hava sett ymisk tiltøk í verk fyri at støðga og minka um veiðitrýstið. Einkin nýtt skip inn í flotan uttan at eitt »gamalt« fer úr flotanum. Hetta er so ein leið, men vit vita, at slík skipar er ikki fullfíggað, tí at nýtt skip kemur inn fyri gamalt merkir oftast, at nýggja skipið verður

enn meira effektivt og verður tað harvið við til at økja um samlaðu veiðiorkuna. Nú hevur landsstýrið so tikið enn eitt stig, og tað er sokallaða kondemneringsskipanin, har 40 mill. kr. eru settar av á fíggarlógini til teir, sum vilja taka skip síni úr flotanum fríviljug. Slíka skipan kenna vit úr Noregi. Men spurningurin er framvegis: munar hetta nóg mikið til, at vit aftur fáa eina meira náttúrliga javnvág millum forrentingina av flotanum og eina javnaðari tilgongd av fiski til flakavirkini!

Ein annar spurningur, og kanska heldur ikki minni áhugaverdur, er, um vit duga nóg væl at fáa tað vit fiska til sættis uttan at nerva stovrnar. Tað er nevniliga einki loyndarmál, at fleiri av okkara mest effektivu skipum brúka stóran part av fiskitíðini rætt og slætt til at sortera undirnámsfisk fyri harnæst at tveita hann fyri borð aftur. Tøl sum fleiri túsund tons av slíkum fiski, ið eru farin í aftur havið, hava vit hoyrd nevnd.

UM HETTA er veruliga støðan: at stórir partur av tí fiski, sum okkara fiskiskip — trolarnir serliga — veiða, verður tveittur fyri borð aftur og harvið doyri og tí hvørki kemur okkum ella endurnýggingini av stovninum til góða, so er tíðin komin, har onkur má rópa varskó.

VÓNANDI verður hetta fiskivinnutingur tí ikki bara eitt tamt hugnarátt, har tað bara verður langað út eftir okkara politikarum. Teir eiga sína stóru ábyrgd, men tað hava teir, ið skipini eiga og reka so sanniliga eisini. Hvat sigur Vaktar- og Bjargingartænastan, sum skal hava eftirlit við veiðini? Hon finst ikki millum luttakararnar á Fiskivinnutinginum, og tað er tókil at vóna, at umboð hennara kortini eru so mikið vaks, at tey leita sær niðan í Norðurlandahúsið henda dagin. Tað kundi hent, at brúk var fyri teirra ráðum og metingum eisini. Við vón um eitt gott fiskivinnuting.

jamú

oddagrein

Jógvan Arge og vánaliga tíðindasendingin í DR

Árhus 30. okt. 87

»Her eru føroysku tíðindini í Danska útvarpinum. Góða dag, góðu landsmenn«.

Hesi orð hava ljóðað í nógv ár, og tá man sum eg — og nógv við mær — eru niðri í Danmark undir útbúgving, ja, so gleði man seg til tey bæði kveldini, tá Jógvan Arge leggur rødd til teir 20 min. við føroyskum tíðindum, ið vit hoyra um vikuna her niðri á flatlandum. Ella sagt uppá ein annan máta — eg gleði meg í fyrstu tíðina. Men nú? Ja, tað eru sikkurt nógv við mær, sum slett ikki seta á P1 týskveld og friggjakveld; tí at tíðindini siga einum so lítið, at tað slett ikki loysir seg at lurtu.

Tað er tað sama vit hoyra hvørja ferð. Vit gleða okkum at hoyra nýtt heiman frá, men tað einasta, ið Jógvan finnur av nýggjheitum, er nýtt um skip og fisk — hvør, ið hevur keypt nýtt skip —

hvør er farin á húsagang — hvør hevur tikið yvir o.s.fr.

Ikki nokk við tí, men hann brúkar eisini minst hálvtina av tíðini til at fortelja okkum um, hvussu nógv teir ymisku bátarnir fiska har heima.

Tað ber ikki til, at tað ikki finnst annað tilfar at senda niður til okkum, sum kann upplýsa okkum um, hvat hendir heima í Føroyum. Tað er gott at fáa eitt sindur at vita um bátar og fisk, men at brúka tað mesta av teim fáu minuttunum, ið vit hava — tað haldi eg spill av tíð, bæði hjá okkum og útvarpinum.

Eg haldi ikki, at tað er min uppgáva at koma við uppskotum til ein professionell journalist, men hvat við at fortelja okkum meira um, hvat hendir úti á teim ymsku byggunum, ymskar »gerandisdags« nýggjheitir, ítrótt, meira um politikk (eisini alt tað bytta, sum Óli B. ger,

bæði har heima og niðri hjá Schlüter). Vit sakna eisini meira »kulturell« tíðindi — fortel okkum um allar tær føroysku bókurnar, pláturnar og yrkingasavnini, sum jú verða útgivin í hópatali o.s.fr. o.s.fr.

Stutt og greitt, Jógvan — fortel um dagligdagin í Føroyum (eisini um fisk og bátar — men máti skal vera við øllum...)

Hvi kagar tú, Jógvan, ikki í bløðini og finnur okkurt, sum kundi havt okkara áhuga. Ella ert tú so bundin av útvarpinum, at øll tíðindini skulu vera tykkara egnu útvarpstíðindi. Um so er, og tað havi eg varhugan av, tá riður tú lágt, tá hugsar tú meira um teg sjálvan og útvarpið enn um hvat vit, sum eru í Danmark og einki vita, kundu ynskt okkum at fingið at vitað heimanfrá.

Ein føroyingur undir útbúgving (i Árhus)

Sundstein og Breckmann

Í lesarabrevinum seinasta týsdag undir umrødda heiti kom nakað skeivt fyri og kann gera, at lesarin misskilir meiningina.

Istaðin fyri: »Í 1980 segði Sundstein: — Eg kann heldur ikki standa aftanfyri tann sosialistiska dæmin, sum

skrivningin hjá Óla stundum hevur verið merkt av...«

skal standa: »Í 1980 segði Sundstein: — Eg kann heldur ikki standa aftanfyri tann RASIST-ISKÁ dæmin...«

Og aðrastaðni í brævinum stendur: »Paradoksalt nokk so er tað just Óli

Breckmann, russisku keisararnir, kinesisku aðalsmenninir og Heili Selassi og hansara kundar, sum skapa gróðrarlíkindi fyri kommunismu.«

Har skal fyri orðið kundar standa »HUND-AR«.

Bládstj.

Rætting

Í samband við greinina hjá Óla Jacobsen í Sosialinum týsdagin undir yvirskriftini »Hvat hevur »politikarin Mortan« gjørt?« kom okkurt skeivt

fyri.

Í blaðnum stóð: »Nú er tað so, at Mortan hevur ongantið verið valevni og stillari hjá javnaðarflokkinum...«

Rætta orðingin skal vera »Nú er tað so, at Mortan hevur ONKUN-TIÐ verið valevni og stillari...«

Bládstj.

